

Ruddast skal upp og lóggávan gerast einfaldari

- Landsstýrið ásannar, at hesin bólkur av starvsfólki - starvandi umborð á flogfórum - við hesum hevur mist nøkur peningalig rættindi, sum tey hava havt í mong ár, og skjýtur tí við hesum upp, at lógin verður broytt, so eingin ivi er um, at tey sleppa undan at inntøkuføra gjöld, ið landsstýrismaðurin ásetir við kunngerð, og sum arbeiðsgevarin veitir sum endurgjald fyri flogfarastarvið uttan mun til, um tey liggja nátt í øðrum landi ella ikki, verður m.a. sagt í nýggja uppskotinum um landsskatt og kommunuskatt, sum hevur fleiri broytingar við sær á fleiri økjum

Nú skal skil fáast á skattaviðurskiptinum - m. a. hjá teimum, sum starvast umborð á flogfarinum hjá Atlantsflog
Mynd: Jens Kristian Vang

ÓLAVUR Í BEITI

- Føroyska skattaskipanin verður fyrstisittin av Toll- og Skattaráð Føroya og Toll- og Skattistovu Føroya. Landsstýrið heldur tí, at rættast er, at tað eisini er Toll- og Skattaráðið, sum fær myndugleikan at veita skattafrælsi til persónar, sum vinna inntøkurnar í samband við kirkjulig ella manngóð endamáli og til felagsskapi, sum sambært viðtøkunum einans nýta inntøkurnar til alment góðgerin ella kirkjulig, manngóð, listarlig, vísindalig ella tilfisk endamáli, sigur Signar á Brúnni í viðmerkingunum til uppskotið.

- Upphaldsþeningur til børn yngri enn 18 ár og hjúnaðslaga, sum tað almenna hevur álagt einum persóni at rinda, hevur síðani 1. januar 1997 verið skattskyldugur hjá ávíkavist barninum og hjúnaðslaganum. Hinvegin hevur persónurin, sum hevur skyldu

til at rinda upphaldsþeningin, kunna fingið endurgjöldið 50% av goldnu upphæddini í stuðli úr landsskassanum. Uppskot verður nú lagt fram fyri lögtingið um at strika stuðulslógina, og samstundis verður upphaldsþeningur til børn og hjúnaðslaga við hesum uppskoti gjørdur skattafríur. Við tað, at stuðulslógin samstundis verður tikin av, sum henda broyting kemur í gildi, fer uppskotið væntandi ikki at hava eyka útreiðslur við sær fyri landskassan.

- Lóggávan um skattning av vinningum frá spølum hevur verið sera ógreið og í einstøkum førum beinleiðis misvísandi. Ein arbeiðsbólkur varð settur at rudda upp á økinum og gera lóggávuna einfaldari. Hetta hevur eisini við sær broytingar í skattalógini.

Telda ikki skattskyldug inntøkur

- Nógvar starvsfólk ráða í dag

yvir teldu, ið arbeiðsgevarin hevur latið - telda, sum kann verða nýtt í arbeiði og privat. Tann í dag nógvar nýta farteldan hevur við sær mogleikan at kombinera arbeiðs- og privattelduna. Hetta hevur við sær størri fleksibilitet í tilrættaleggjini av arbeiðinum; m.a. ber tað í ávísam førum til at verða heima og arbeiða, og mogleika at hava teldu við sær í arbeiðsrindum. Við aliti til galdandi lóg hevur ein ávís óvissa og eftirlitstrupulleiki verið, tá fáir ella ongir eftirlitsmöguleikar hava verið. Sambært galdandi lóg er telda ikki undantikin skattskyldu.

- Fyri at fáa hesa óvissu burtur á hesum øki, verður uppskot sett fram um, at privata nýtisluvirðið av teldu við útbúnaði, sum arbeiðsgevari hevur latið lóntakara at ráða yvir í sambandi við arbeiði, ikki telist til ta skattskyldigu inntøkuna, sjálvt um teldan o.a. eisini kann nýtast privat. Hetta hevur ongir figgarligar útreiðslur við sær og umsit-

ingarliga vil hetta verða ein lætti, visir Signar á Brúnni á sum hevur lagt uppskotið fyri tingið vegna landsstýrið.

Starvsfólk á flogfórum

- Starvsfólk umborð á flogfórum hava í mong ár fingið útgoldnan tíma- og dagpening, sum arbeiðsgevarin hevur rindað sum endurgjald fyri útreiðslur í sambandi við starvið, skattafríar. Við gildi frá 1. januar 1998 hava líkn-ingarmyndugleikarnir kravt, at starvsfólk umborð á flogfórum skulu skattast av hesum peningi uttan so, at tey hava ligið nátt yvir í útlondum.

- Landsstýrið heldur, at hesin starvsfólkabólkur skal varðveita síni rættindi, og skjýtur tí upp, at landsstýrismaðurin í skattamálum fær heimild í kunngerð at áseta nærri

reglur hesum viðvíkjandi. Tá talan er um at varðveita eina higartil galdandi mannagongd, hevur broytingin hvørki figgarligar ella umsitingarligar avleiðingar við sær.

Tænastufólk

- Tað hevur víst seg at verið trupult at manna stórv innan fyri almennu tænastuna, sum krevja fólk við serligum fakligum førleika. Neyðugt hevur tí verið at troyst mogleikarnar á útlendskum arbeiðsmarknaðum. Prísurin fyri slíka arbeiðsmegi er sjálvsagt hægri.

- Landsstýrið heldur tað tí vera skilgott at veita lætta yvir skattaskipanina í hesum føri. Tí verður skotið upp, at persónar, sum koma til Føroya í bráðfeingis arbeiðsrindum, sleppa undan skatti av friari ferð og fríum bústaði. Mett verður, at broytingin fer ikki at hava stórar útreiðslur ella krøv til umsiting við sær, tí roknað verður ikki við, at stórt tal av skattgjaldarum koma at fáa hesar sømdir.

Danida

Við lögtingslóg nr. 16 frá 27. februar 1996 um broyting í lögtingslóg um landsskatt og kommunuskatt, varð við § 29a mogleiki fyri at frítaka skattskyldugar persónar fyri skatt av inntøku, sum forvunnin varð fyri arbeiði, sum Danida skipar fyri og figgjar. Henda áseting varð tó tífáramarkað frá 1. januar 1995 til og við 31. desember 1997.

- Endamálið hjá landsstýrinum í 1996 at seta § 29a í lögtingslóg um landsskatt og kommunuskatt í gildi var m. a., at betra um mogleikarnar hjá føroyskum vinnuvirkjum at bjóða uppá arbeiði, sum Danida felagskapurin skipar fyri og figgjar. Átlanin hjá landsstýrinum var harafturat at skapa somu skattligu fortreytir hjá teimum persónum, sum vórðu útsendir av føroyskum vinnuvirkjum til Danidaverkætlanir, sum fyri teirra donsku starvsfelagar.

- Avgjørt var, at lógin skuldi vera tífáramarkað fyri tífáarskeiðið 1995-1997 fyri at fáa mogleika at endurskoða skipanina og meta, um neyðugt var at halda fram eftir hetta tífáarskeiði. Landsstýrið ynskir við hesum lógaruppskoti at seta § 29a í lögtingslóg um landsskatt og kommunuskatt í lógina aftur.

- Arbeiðið, sum teir útsendu hava gjørt í sambandi við Danidaverkætlanir, er á einum høgum fakligum støði. Hetta hevur merkt, at teir, sum hava verið útsendir og harvið eisini teirra virkir, hava fingið eina vitan og nakrar royndir, sum teir annars ikki høvdu fingið. Teir hava við hesum fingið betri mogleikar framvirv fyri at luttaka í kappingum um stórra arbeiðsuppgávur í útlandinum, og eisini fáa teir nýtt royndirnar frá útlandinum í sambandi við arbeiðsuppgávur/verkætlanir í Føroyum.

7 persónar útsendir

Í tífáarskeiðinum 1995 til 1997 vóru 7 persónar útsendir av føroyskum vinnuvirkjum í samband við Danidaverkætlanir, sum komu undir § 29a. Persónarnir, ið útsendir vóru, hava ein serkunnleika á ávísam økjum, og hava hesir verið fullt frítíknir fyri at gjalda skatt í 1 til 6 mánaðir; ein persónur tó í eitt ár. Bruttolønin hjá teimum útsendu hevur verið 25.000 kr. um mánaðin, visti Signar á Brúnni á.

- Viðmerkjust skal, at ein stórv partur av arbeiðinum í sambandi við Danidaverkætlanir fer fram í Føroyum. Inntøkurnar sum koma frá hesum arbeiðum verða uppgjörðar serskilt, og verða skattaðar, sum vanlig skattskyldug inntøka í Føroyum.

- Í mun til lögtingslóg nr. 16 frá 27. februar 1996 verður mælt til, at reglan ikki longur verður tífáramarkað. Hetta tí, at skipanin hevur víst seg at virka uttan trupulleikar, og harafturat er tað óheppið at gera lutfalsliga stuttar tífáramarkningar, tá fleiri av verkætlanunum, sum Danida skipar fyri og figgjar, ganga yvir long tífáarskeið.

Pensjónistafrádráttur

Næsta broytingaruppskot er ein tilpassan av lógini um landsskatt og kommunuskatt til nýggju reglurnar um hjúnaðandsskatt og sjálvuppgávu, sum kom í gildi 1. januar 1998. Endamálið við pensjónistafrádráttinum í § 3 í lögtingslóg um áseting av skatti var at tryggja, at pensjónistar, ið bert fingur grundupphæddina, ikki skuldi rinda skatt.

- Samskattning er sett úr gildi fyri øll, eisini fyri pensjónistar, og ónýttur frádráttur eigur sambært galdandi lóg ikki at kunna flytast frá einum pensjónisti til annan. Vísandi til endamálið annars við pensjónistafrádráttinum, nýggju sjálvuppgávuna og framlagda uppskot til broyting í lögtingslóg um áseting av skatti til landskassan verður tí skotið upp at strika mogleikan fyri at flyta ónýttan frádrátt í kommunuskatti til hin hjúnaðslagan. Henda broyting hevur ikki fyrstingrarligar ella figgarligar avleiðingar við sær.

Olju- og telefyritøkur

Við gildi frá 1. januar 1997 samtykti lögtingin, at kommunuskatturin hjá peningastovnum, tryggingarfeløgum og vinnurekandi grunnum skuldi býst millum allar kommunurnar í mun til fólkatalið, uttan mun til hvørjari kommunu virksemi varð rikið. Við hesum uppskoti verður tað sama galdandi fyri oljufyritøkur og telekommunikatiónsfyritøkur, verður m.a. sagt í viðmerkingunum til hetta uppskotið, sum Signar á Brúnni legði fyri tingið fyrr í mánaðinum